

Inom NNS och samordningsförbundens nationella projekt mot våld använder de 13 samordningsförbund som är Pilot- och Grupp2-förbund rutinmässigt ett validerat frågeformulär med sju definierade frågor om psykiskt, fysiskt och sexuellt våld.

Vid analys av 376 besvarade frågeformulär, från berörda målgrupper i 7 län, uppger **8 av 10 kvinnor och 6 av 10 män** att de sett och hört psykiskt, fysiskt och sexuellt våld mellan närstående under sin uppväxt.

Av de kvinnor och män som sett och hört våld uppger 9 av 10 att de senare i livet – som barn, ungdomar och som vuxna – har utsatts för samma våld och/eller utövat våld själva.

Det vi tidigare vet, från både svensk och internationell forskning, är att det även finns ett starkt samband mellan tidigare erfarenheter av våld och en senare psykiskt och fysisk ohälsa.

Gemensamt för alla dessa 376 kvinnor och män är att de aldrig tidigare har fått frågor om våld.

Gemensamt för alla handläggare vid myndigheterna kommun, region, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, som frågade, var att de aldrig tidigare hade frågat om våld innan de startade sitt arbete inom det nationella projektet.

Ingen av handläggarna hade tidigare kännedom om de omfattande erfarenheter av våld som fanns inom deras målgrupp.

Orsaken är att vare sig de som har omfattande erfarenheter av våld eller handläggare vid myndigheterna har kunskap om det starka samband som existerar mellan tidigare erfarenheter av våld och en senare psykisk och fysisk ohälsa.

Därför berättar ingen deltagare/besökare om sina tidigare våldserfarenheter om man inte får frågor om våld och därför frågar inte handläggare.

Ingen förstår betydelsen av tidigare våldserfarenheters påverkan på den psykiska och fysiska hälsan över tid.

Regeringsuppdraget till NNS om att upptäcka våld har varit en ögonöppnare för många av oss. Jag tror att många med mig inte kunde ana att det var så vanligt att man hade drabbats av våld bland våra deltagare. Avgörande för att upptäcka detta är att vi helt enkelt frågar. När vi får veta att människor har drabbats kan vi genom vår samverkan på ett effektivt sätt hjälpa och stödja individen på rätt sätt. Våra erfarenheter behöver tillvaratas och spridas. Vi inom NNS har en ambition att redan nästa år inkludera fler samordningsförbund i detta så viktiga arbete. Vi kommer att återkomma med hur vi ska arbeta med detta.

Ta del av det angelägna arbete som sker i samordningsförbunden genom att läsa detta Nyhetsbrev. Sök vidare på länkar och sprid brevet till andra.

Marie Svensson
Ordförande NNS

– ETT STORT TACK för ett fantastiskt bra arbete som ni alla utför i Piloter och Grupp2-förbund inom NNS och samordningsförbundens gemensamma projekt mot psykiskt, fysiskt och sexuellt våld, framför Anita Kruse.

– Ni har redan skrivit svensk historia med ert operativa samarbete inom fyra olika myndigheter mot våld. Ett av bevisen på detta är att ni nu är inskrivna i regeringens budgetproposition för 2021, fortsätter Anita.

Så här skriver regeringskansliet i budgetpropositionen om samordningsförbundens arbete:

5.3 Resultatredovisning

Förbättrad upptäckt, ökat skydd och stöd

I augusti 2019 fick Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen i gemensamt uppdrag att verka för förbättrad upptäckt av våld i vissa klientgrupper 2019–2022 (A2019/01517/JÄM).

Till uppdraget hör pilotverksamhet vid samordningsförbund för upptäckt av våld, dvs. särskilda lokala organisationer för samverkan i enskilda ärenden mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Sedan januari 2020 frågar tretton samordningsförbund rutinmässigt sin målgrupp om erfarenheter av våld.

5.4 Analys och slutsatser

Förbättrad upptäckt, skydd och stöd

Samordningsförbundens medverkan i det myndighetsgemensamma uppdraget om förbättrad upptäckt av våld 2019–2022 har fått stort genomslag och innebär att ett systematiskt arbete på området utvecklas i en etablerad organisation för samverkan mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i enskilda ärenden på lokal nivå.

Känn er hedrade och unika!

**Fira att ni finns med i regeringens budgetproposition!
Det är inte många verksamheter som finns med där!**

Anita Kruse

NNS webbsända konferens 7/9

Hedersrelaterat våld, kvinnlig könsstypning, barn- och tvångsäktenskap

– en insats inom regeringsuppdraget

Den 7 september 2020 genomförde NNS en webbsänd konferens om hedersrelaterat våld, kvinnlig könsstypning, barn- och tvångsäktenskap. Den direktsändes till omkring 300 personer runt om i landet.

Fyra föreläsare beskrev utifrån sina kompetensområden bland annat vad heder är och hur det uttrycks, om lagstiftningen kring hedersrelaterade frågor, hur hedersrelaterat våld och förtryck ser ut bland unga och om den svenska strategin för att stoppa hedersvåld, könsstypning och tvångsäktenskap bland unga.

Konferensen avslutades med en Mentimeter-undersökning med frågeställningar om vad som görs och kan göras av samordningsförbunden och handläggare när det gäller de våldsområden som togs upp under konferensen.

Föreläsningarna filmades och kan ses via NNS webb:

www.nnsfinsam.se/hrv-konferens

Klicka på bilden eller länken för att komma till webbsidan där man kan se föreläsningarna och där det finns ytterligare information om konferensen.

Uppföljning av konferensen

NNS genomför för närvarande en uppföljning av Mentimeter-undersökningen via en webbenkät som sänts ut till konferensdeltagarna.

Uppföljningen handlar om att se om konferensen har haft en påverkan på arbetet vid deltagarnas arbetsplatser och på det egna arbetet, när det gäller hedersrelaterade frågor, kvinnlig könsstypning, barn- och tvångsäktenskap.

Föreläsare:

Christina Malmqvist
Länsstyrelsen
Östergötland

Nationella kompetens-
teamet mot hedersrela-
terat våld och förtryck

Anneli Moini
Länsstyrelsen
Östergötland

Nationella kompetens-
teamet mot hedersrela-
terat våld och förtryck

My Hellberg
TRIS, Tjejers rätt
i samhället

Mikael Thörn
Jämställdhets-
myndigheten

Föreläsningarna kan
ses var och en via
NNS webb.

Klicka på bilden för att
komma till webbsidan
med föreläsningarna.

” Ni gör det andra tänker att man borde göra.

Led, så kommer andra att följa efter!

Så uttrycker sig Ola Florin, Arbetsmarknadsdepartementet, när han beskriver det arbete som NNS och samordningsförbunden utför inom regeringsuppdraget om att stoppa psykiskt, fysiskt och sexuellt våld.

Ola Florins uttalande finns inspelat och kan ses via NNS webb. Klicka på bilden för att komma till webbsidan där du kan se videon.

Ola Florins säger vidare att: ”Samordningsförbunden är en unik samverkansform med goda förutsättningar

att nå människor som lever med, eller har levt med våld. I samordningsförbunden finns goda förutsättningar att utöva ett starkt och föredömligt ledarskap”.

Filmad utbildning:

En fråga om hälsa, liv och död

Basutbildning om psykiskt, fysiskt och sexuellt våld

Den 4 november 2020 genomfördes en basutbildning om psykiskt, fysiskt och sexuellt våld. Föreläsare var Anita Kruse, ansvarig inom våldsområdet vid NNS.

Utbildningen arrangerades av de tre samordningsförbunden i Östergötland, Länsstyrelsen i Östergötland, Svenska ESF-rådet och NNS.

Utbildningen filmades och kan ses via NNS webb:

www.nnsfinsam.se/stoppavaldet

(Klicka på länken eller bilden överst för att komma till webbsidan med länk till filmen.)

Denna utbildning kommer att kompletteras av en metodutbildning som vänder sig till nyanställda inom FINSAM-grupper vid samordningsförbund samt andra intresserade, till exempel nya styrelseledamöter hos samordningsförbund samt samverkansgrupper.

Metodutbildningen kommer att webbsändas den 15 december 2020. Även denna utbildning kommer att spelas in och finnas tillgänglig via NNS webb.

Båda utbildningarna är finansierade av samordningsförbunden i Östergötland, Länsstyrelsen i Östergötland, ESF-rådet och NNS.

Film:

NNS och samordningsförbundens projekt mot psykiskt, fysiskt och sexuellt våld

I en video beskrivs vad NNS och samordningsförbunden gör inom

regeringsuppdraget för att identifiera psykiskt, fysiskt och sexuellt våld, förmedla kunskap samt adekvata insatser.

Filmen innehåller flera moment. Inledningsvis berättar Anita Kruse, ansvarig inom våldsområdet vid NNS, om vad regeringsuppdraget handlar om och hur samordningsförbunden och NNS arbetar inom regeringsuppdraget.

Mari Cedervall, förbundschef vid Samordningsförbundet Finsam Degerfors/Karlskoga, ett av de sju Pilot-förbunden inom projektet, berättar om hur de arbetar inom projektet.

Anna-Karin Hainsworth, förbundschef vid Samordningsförbund Gävleborg, ett Grupp2-förbund, beskriver hur de arbetar och framtida planer i arbetet mot våld.

Ola Florin, Arbetsmarknadsdepartementet, beskriver avslutningsvis hur han ser på Samordningsförbundens arbete mot våld. Läs mer om detta här nedan.

Filmen kan ses via NNS webb:

www.nnsfinsam.se/stoppavaldet

(Klicka på länken eller bilden överst för att komma till webbsidan med länk till filmen.)

Zandra Kanakariz, generalsekreterare för 1000 Möjligheter och initiativtagare till ungarelationer, tog emot Kvinnofridspriset när det delades ut på Operation Kvinnofrids årliga konferens i Stockholm.

Årets vinnare av Kvinnofridspriset är: Stiftelsen 1000 Möjligheter!

Operation Kvinnofrid delar varje år ut Kvinnofridspriset för att belöna särskilt goda insatser i arbetet mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

I år tilldelades stiftelsen 1000 Möjligheter priset, som genom sin verksamhet arbetar för att hjälpa unga att komma ur våldsamma relationer.

Nästan var fjärde ung tjej är utsatt för brott i sin relation. Det kan vara psykiskt, fysiskt, sexuellt eller digitalt våld.

Mäns våld mot kvinnor börjar med killars våld mot tjejer. Trots detta har det gjorts mycket få satsningar att motverka killars våld mot tjejer.

De flesta är under 18 år, alltså barn, och har oftast inte berättat för någon annan om våldet tidigare.

Forskning visar att huvudorsakerna till att unga inte berättar om våldet är att våldet ses som ett privat problem eller att man saknar förtroende för vuxnas eller för professionellas kompetens.

Ett tidigt agerande kan förändra beteenden och rädda kvinnor och tjejers liv.

Därför krävs omedelbara krafttag mot killars våld mot tjejer. Bara så kan vi uppnå det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor skall upphöra.

Det är vägen framåt för ett jämställt samhälle fritt från våld.

En vecka fri från våld

Samordningsförbunden Södertälje och Sundbyberg anordnade seminarier samt spelade in en film om sitt arbete.

Samordningsförbunden Södertälje och Sundbyberg ingår i NNS och Samordningsförbundens nationella projekt mot psykiskt, fysiskt och sexuellt våld inom regeringsuppdraget att upptäcka våld och förmedla adekvata insatser.

Båda förbunden genomförde flera öppna seminarier mot våld under den årliga satsningen – **En vecka fri från våld**.

Förbundscheferna Kjell Sjungemark och Catarina Örtengren spelade även in en film där de berättar om sitt arbete inom NNS och Samordningsförbundens nationella projekt mot våld.

Filmen ingår i Arbetsförmedlingens intervjuserie om ökad upptäckt av våld och ni hittar filmen längst ned på webbsidan.

[Till webbsidan](#)

Om detta NNS-nytt:

Ansvarig för innehållet: **Anita Kruse**, sakkunnig inom våldsområdet vid NNS.
Tfn: 070-375 19 78 Mail: anita.kruse@gmail.com

Ansvarig utgivare: **Ola Andersson**, NNS.
Tfn: 070-305 27 55 Mail: ola.andersson@finsam.goteborg.se

Besök också NNS webb för mer information:

www.nnsfinsam.se/stoppavaldet
www.nnsfinsam.se/stoppavaldetunga

Dina föräldrar sa att ni skulle på bröllop.

Inte att det var ditt.

Våld kan se olika ut. Det kan vara att få din osäker kontrollerad. Att behöva höra att du är en skam för familjen. Att inte få välja sin partner själv i osäkra eller rika situationer. Att skada, skrämma eller kränka ett barns välbefinnande. Något eller uttryck för våld.

Blir du eller någon du känner utsatt för våld? Det finns hjälp att få.

HJÄLP NATIONELLT I ÖVERGREP

Ett exempel på de kampanjmaterial som tagits fram – en affisch.

Landsomfattande kampanj för att stärka arbetet mot våld i nära relationer:

Tillsammans mot våld

- Det är viktigt att alla som är utsatta för våld nås av information och stöd, inte minst nu när smittspridningen och isoleringen åter ökar. Därför är denna satsning viktig för att stärka arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck i hela landet, säger Mikael Thörn, utredare på Jämställdhetsmyndigheten.

Jämställdhetsmyndigheten och Länsstyrelserna lanserade under november 2020 den nationella kampanjen Tillsammans mot våld, med syfte att uppmärksamma och stärka arbetet mot våld i nära relationer. På JÄMYs webb finns material från kampanjen för nedladdning.

[Till JÄMYs webbsida](#)

Budskap i kampanjmaterialen:

Är det någon som gör dig illa?

Våga berätta det finns hjälp att få!

Känner du någon som far illa hemma?

Våga fråga. Det finns hjälp att få!

Går din ilska ut över din familj?

Välj att sluta. Det finns hjälp att få!

Är det någon som gör dig illa?

Att bli slagen, kontrollerad eller kränkt är aldrig ett uttryck för kärlek. Du är inte ensam. **Våga berätta. Det finns hjälp att få!**

Känner du någon som far illa hemma?

Våld har många former men är alltid fel. Du kan göra skillnad genom att bryta tystnaden. **Våga fråga. Det finns hjälp att få!**

Går din ilska ut över din familj?

Är du orolig för att ditt beteende riskerar att skada dina närstående? **Välj att sluta. Det finns hjälp att få!**

Kraftigt ökad självmordsrisk

bland flickor utsatta för sexuella övergrepp

Flickor som blivit utsatta för ett sexuellt övergrepp söker sjukvård för självmordsförsök 26 gånger oftare än flickor som är lika gamla och bor i samma område.

Det visar en ny studie* som Karolinska Institutet publicerat, som med hjälp av data från sjukvården har undersökt vad som händer ett och två år efter att sjukvården registrerat att ett sexuellt övergrepp förekommit.

Gita Rajan doktorand Karolinska Institutet och verksamhetschef Wonsa, berättar om studien och säger att detta går att göra någonting åt med rätt hjälp. "Om ett ben gått av måste det läka – samma sak måste gälla om man blivit utsatt".

Utdrag ur studien – gjord av Anita Kruse, NNS:

Sjukvårdskonsumtion och psykiatriska diagnoser bland unga flickor 1 och 2 år efter en förstagångsregistrerad upplevelse av sexuella övergrepp mot barn: en kohortstudie i Stockholmsregionen.

Denna studie lägger viktig information om utvecklingen av självmordsbeteenden, stress, ätstörningar och borderline störning bland unga flickor; efter vårdpersonal har gjort den första registreringen av erfarenhet av sexuella övergrepp mot barn (CSA).

En slutsats från studien var att med bättre kunskap kunde dessa flickor ha identifierats och erbjudits förebyggande insatser redan 2 år före den första registreringen av sexuella övergrepp mot barn (CSA).

Resultaten belyser också behovet av att systematiskt utvärdera och utveckla bedömning, behandlingsplanering och insatser som erbjuds till unga flickor efter

deras första erfarenhet av ett sexuellt övergrepp (CSA) har registrerats.

En annan slutsats från en annan studie är att det behövs ökad kunskap inom svensk sjukvård om hur man identifierar och bemöter unga människor som har utsatts för eller löper risk att utsättas för sexuella övergrepp.

Sexuella övergrepp är ett brott med hög prevalens över hela världen, med ofta förödande hälsokonsekvenser. En metaanalys av 331 internationella studier från 2011 visade att en total uppskattad prevalens av självrapporterade sexuella övergrepp mot barn (CSA) var 12,7 % (flickor 18,0 % och pojkar 7,6 %).

Sexuella övergrepp mot barn (CSA) är ett brott mot mänskliga rättigheter med allvarliga hälsokonsekvenser, och självmordshandlingar, stress, ätstörningar och borderline störning är vanliga bland de överlevande.

[Till studien](#)

* Gita Rajan, Sanna Syding, Gunnar Ljunggren, Per Wändell, Lars Wahlström, Björn Philips, Carl Göran Svedin & Axel C. Carlsson, Europeisk barn- och ungdomspsykiatri (2020)

Länk till film som beskriver Istanbulkonventionen

Istanbulkonventionen

– europeiskt avtal om våld mot kvinnor

Istanbulkonventionen är ett bindande EU-avtal som beskriver avskaffandet av våld mot kvinnor för att uppnå jämställdhet. Det ställer krav på åtgärder från alla EU-stater. 2022 ska regeringen rapportera hur Sverige har agerat. En av de skarpaste rekommendationerna till Sverige handlar om att myndighetssamverkan för våldsutsatta i enskilda ärenden borde bli bättre. Något som NNS och samordningsförbundens utvecklingsarbete inom det Nationella projektet mot psykiskt, fysiskt och sexuellt våld bidrar till.

Erfarenhetsutbyte mellan NNS, samordningsförbund och Socialstyrelsen

NNS och representanter från samordningsförbundens piloter inom det nationella projektet mot psykiskt, fysiskt och sexuellt våld och Socialstyrelsen genomförde under oktober månad ett gemensamt digitalt seminarium för ett erfarenhetsutbyte inom det gemensamma regeringsuppdraget.

Representanter från samordningsförbundens piloter förmedlade bland annat erfarenheter från att rutinmässigt använda ett frågeformulär med 7 specificerade frågor om psykiskt, fysiskt och sexuellt våld till sin målgrupp.

Nationella rådet bjuder in till seminarium 2021

Nationella Rådet bjuder in chefer från samordningsförbunden till ett digitalt tema-seminarium om psykiskt, fysiskt och sexuellt våld den 12 februari klockan 10 – 12.

NNS och samordningsförbund berättar om erfarenheter från det nationella projektet inom regerings-

Arbetsförmedlingen och NNS i ett gemensamt seminarium

NNS och Arbetsförmedlingen genomförde under oktober månad ett gemensamt digitalt seminarium för ett erfarenhetsutbyte mellan Arbetsförmedlingens lokala, regionala och nationella representanter inom regeringsuppdraget - **Ökade upptäckter av våld och adekvata insatser.**

Arbetsförmedlingen på TV4

Åsa Frostfeldt, Arbetsförmedlingen, deltog i Nyhetsmorgon på TV 4 den 25 november, Internationella dagen, för avskaffande av mäns våld mot kvinnor.

Se inslaget

Arbetsförmedlingens utbildningspaket om ökad upptäckt av våld

I samband med Internationella dagen för avskaffandet av mäns våld mot kvinnor lanserade Arbetsförmedlingen ett utbildningspaket.

Förutom en intern webbutbildning – ökad upptäckt av våld – lanserade Arbetsförmedlingen även 18 filmade intervjuer med olika kompetenser inom våldsområdet som är tillgängliga på Arbetsförmedlingens webb.

Till webbsidan

Myndighetsgemensam genomförandeplan

– när det gäller uppdraget att ge kompetensstöd för arbete mot våld i nära relationer med mera

NNS och samordningsförbunden finns inskrivna som en ny samverkanspartner i Socialstyrelsens nya genomförandeplan till regeringen om hur de ska arbeta tillsammans med övriga myndigheter och verksamheter när det gäller kompetensstöd inom hela våldsområdet.

Läs genomförandeplanen

Övergripande mål för genomförandeplanen

Barn och vuxna som har utsatts för sådant våld som definieras i uppdraget ska få det stöd och den hjälp som de behöver oavsett var i landet de bor.

Arbetet mot våld i nära relationer, sexuellt våld, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål ska vara av likvärdig kvalitet i hela landet.

Kommuner och regioner ska vara självförsörjande i fråga om baskunskaper om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Samråd med NNS - Nationella nätverket för samordningsförbund

NNS är en intresseorganisation för Sveriges samordningsförbund. Samordningsförbund i sin tur är en kommunal samordningsorganisation som finansierar samordnade rehabiliteringsinsatser från samhällets sida.

Syftet är att förhindra eller förkorta sjukskrivningar och arbetslöshet, bland annat genom tidigt stöd och förebyggande insatser.

På lokal och regional nivå kan ett samordningsförbund vara en möjlig part för samverkan.